

II. évfolyam 1. szám 2018

STATISZTIKAI JELENTÉSEK

Mezőgazdasági biztosítások
2017

Mezőgazdasági biztosítások 2017
II. évfolyam 1. szám 2018

Megjelenik évente
2018. május

Felelős szerkesztő
Bábáné Demeter Edit

Szerző
Bábáné Demeter Edit
demeter.edit@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf. 944
Telefon: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://asir.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Ezenkívül figyelmébe ajánljuk az Agrárstatisztikai Információs Osztályadatgyűjtéseinek összefoglalóit, valamint a rendszeresen, havonta megjelenő Agrárgazdasági Információkat, amely áttekinti a főbb gazdasági folyamatokat és statisztikai eredményeket.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1151

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Mezőgazdasági biztosítások 2017	3
A mezőgazdasági biztosítások adatgyűjtésének módszertana	3
A mezőgazdasági biztosítások főbb jellemzői Magyarországon 2017-ben	3
A 2017-es évre jellemző időjárási viszonyok és mezőgazdasági károk	4
A mezőgazdasági biztosítások kárnemenkénti alakulása 2017-ben	7
Összegzés	10
Táblázatok	11

Mezőgazdasági biztosítások 2017

A mezőgazdasági biztosítások adatgyűjtésének módszertana

Az adatszolgáltatás a statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (Stt.) 26. § alapján kötelező és a törvény felhatalmazása alapján kiadott Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programról (OSAP) szóló kormányrendelet szerint történik. Az Agrárgazdasági Kutató Intézet által begyűjtött információk a 2017-es évre vonatkozóan a mezőgazdasági biztosításokkal foglalkozó biztosítók és biztosító egyesületek adatait tartalmazzák. Az adatgyűjtést 2016-os évre vonatkoztatva indítottuk, tehát 2018-ban másodszor került sor az adatgyűjtésre. Az adatok beküldési határideje 2018. február 28. volt. A kitöltés során a biztosítóknak és biztosítási egyesületeknek a mezőgazdasági biztosítások üzleti adatait kockázati csoportok szerint bontva kellett a 2017. évre vonatkozóan megadniuk. Az adatszolgáltatási kötelezettségének minden kijelölt adatszolgáltató eleget tett. Az MNB

meghatározásaival összhangban a kérdőíven a „Csomagbiztosítások” egy darabnak számítottak és a termék díjfelosztásakor kapott legnagyobb arányú díjrész szerinti biztosítási kockázati csoporthoz kellett az adatszolgáltatáskor beírni az összeget. A besorolás megtörténte után az adott biztosítások adatai (így a kárfizetése is) egyazon soron kellett, hogy szerepeljenek. Az adatok között csak a termelőkkel közvetlenül kötött biztosításokat kértük feltüntetni, a viszontbiztosításokat nem.

A biztosításokról szóló jelentés 19 Magyarországon mezőgazdasági biztosítással foglalkozó biztosító és biztosító egyesület adatai alapján készült. A biztosító egyesületek közül 3 szervezet nem kötött mezőgazdasági biztosítást 2017-ben.

A mezőgazdasági biztosítások főbb jellemzői Magyarországon 2017-ben

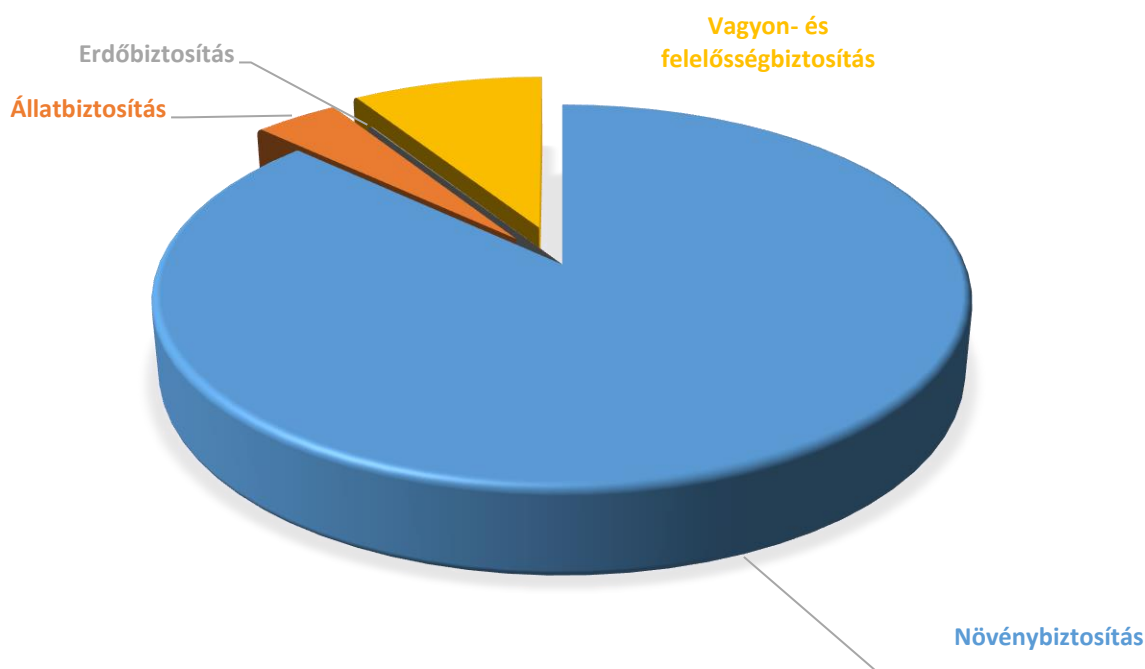
Magyarországon a gazdálkodók 13,3 milliárd forint növénybiztosítási díjat fizettek be a biztosítók és biztosító egyesületek részére 2017-ben, amiből 10,02 milliárd forint után kívánták a termelők igénybe venni az utólagos állami díjtámogatást.

A díjtámogatott agrárbiztosítási rendszer 2017-ben már hatodik éve működik, amelynek keretében a gazdálkodók a támogatott körbe tartozó biztosítások díjának legfeljebb 65 százalékát utólagos támogatásként visszakaphatják (túligénylés esetén visszaosztásra kerül sor). A konstrukció népszerűsége egyre nő, különösen közrejátszott ebben, hogy 2016-ban visszatérhettek a rendszerbe egyes nagyvállalatok, valamint az állami és önkormányzati szereplők is, így a díjtámogatott szerződések állománydíja tovább növekedett, a tavalyi 7,86

milliárdról 10,02 milliárd forintra 2017-ben. Az agrárbiztosítások piacának alakulásában, fejlődésében jelentős szerepet játszik az igényelhető állami támogatás, mivel a termelők egyre inkább a díjtámogatott konstrukciót választják.

A növénybiztosítási ágazat hegemóniája továbbra is fennáll, hiszen 2016-ban az összes mezőgazdasági díjbevételek 86,0 százalékát, míg 2017-ben a 87,0 százalékát adta. Az állatbiztosítási ágazat részesedése 2017-ben az összes díjbevételekből 3,9 százalék, a vagyon- és felelősségbiztosításoké 9,0 százalék volt, míg az erdőbiztosításoké 2016-hoz képest változatlan maradt (1. ábra).

1. ábra: A mezőgazdasági biztosítások díjbevételének megoszlása Magyarországon 2017-ben, millió Ft

Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

A 2017-es évre jellemző időjárási viszonyok és mezőgazdasági károk

Az időjárás szélsőségesen alakult 2017-ben a mezőgazdaság számára. A helyi károk intenzitása évről évre egyre erősebb, ami az időjárás szélsőséges jellegének fokozódását is mutatja.

Az év hideghullámmal kezdődött, a hónap középhőmérséklete $-5,9$ fok volt, ami közel 5 fokkal elmaradt az átlagostól. A legalacsonyabb hőmérsékletet január 8-án mérték ($-28,1$ fok) Pest megyében. A márciusi meleg után a tavaszi fagy a gyümölcs- és szőlőültetvényekben okozott károkat. A piaci szereplők szerint különösen a jégkár elleni biztosítást kötötték meg sokan, és ezek a konstrukciók a jövőben is népszerűek maradnak. A nyár folyamán három komoly hőségperiódust tapasztalhattunk 2017-ben: az elsőt június végén, a következőt július 20 után, és végül augusztus elején egy héten át (harmadfokú hőségreiasztást is elrendeltek). A 2017-es nyár legmagasabb hőmérsékletét ($41,4$ fokot) augusztus 4-én mérték.

A mezőgazdasági jég- és viharkárok közös jellemzője, hogy sok tájegységben előfordultak, de viszonylag

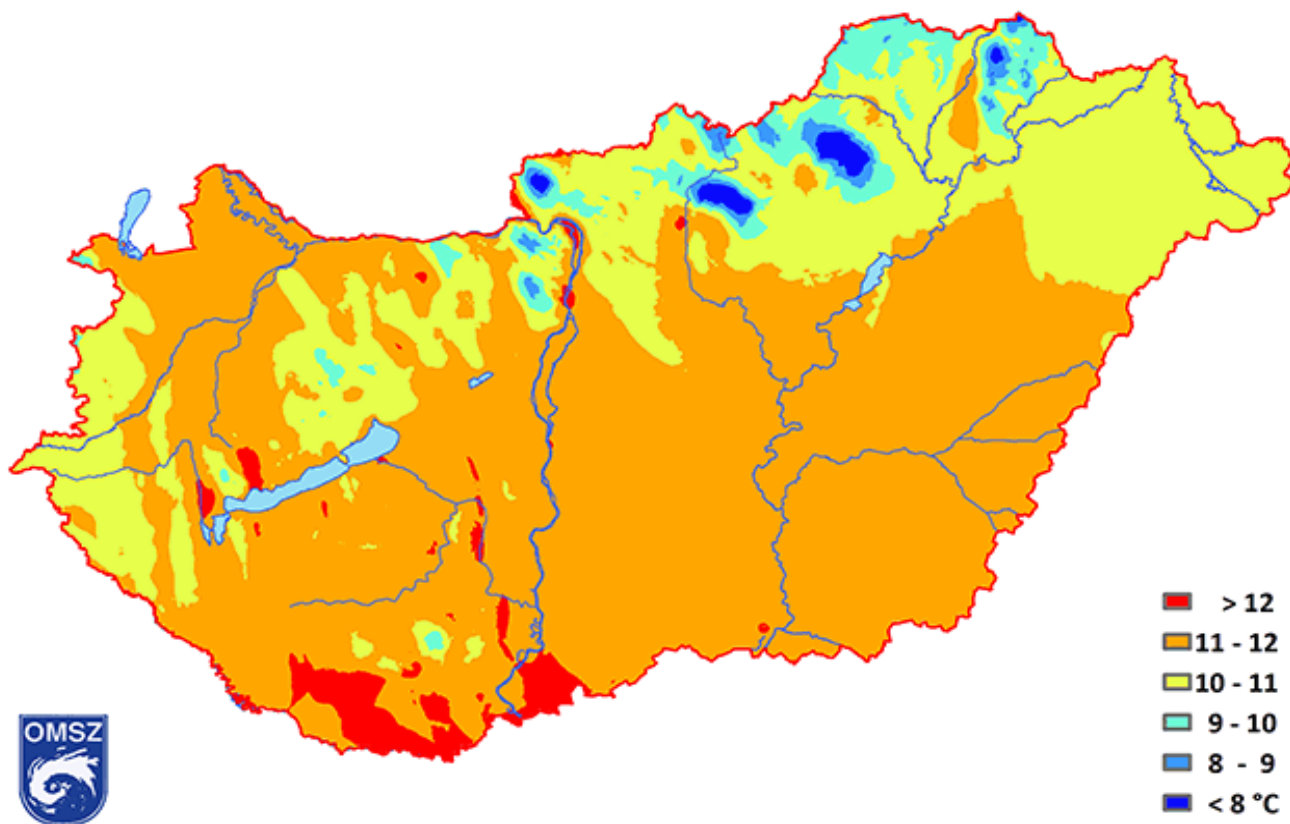
kis körzetekben jelentkeztek intenzív formában.

Emlékezetes nap volt júliusban, amikor 150 km/órás széllel vihar söpört végig és pusztított a Balatontól Budapestig. A 2017. év káreseményei közül a jégeső komoly károkat okozott Baranya, Bács-Kiskun és Szolnok megyében is. Augusztusban Békés megyében diónyi nagyságú jég és heves vihar csapott le a gazdákra.

2017. október második felében igen erős hidegfront sújtotta Magyarországot. A helyenként 130 km/h erősséget is elérő széllel komoly anyagi károkat okoztak a fóliasátrakban. Ezzel rendkívül nehéz gazdasági helyzetbe hozták az érintett termelőket.

Az ország jelentős részét 11 °C-nál magasabb éves középhőmérsékletek jellemezték 2017-ben (2. ábra). A legmelegebb tájak a déli országrészben voltak, illetve kisebb medencékben, folyóvölgyekben, ahol 12 °C fölé emelkedett az évi középhőmérséklet. A magasabban fekvő északi hegyvidéki területeken adódtak 8 °C-nál alacsonyabb évi átlagok is (Mátra és Bükk).

2. ábra: A 2017. évi középhőmérséklet Celsius-fokban (homogenizált, interpolált adatok alapján)

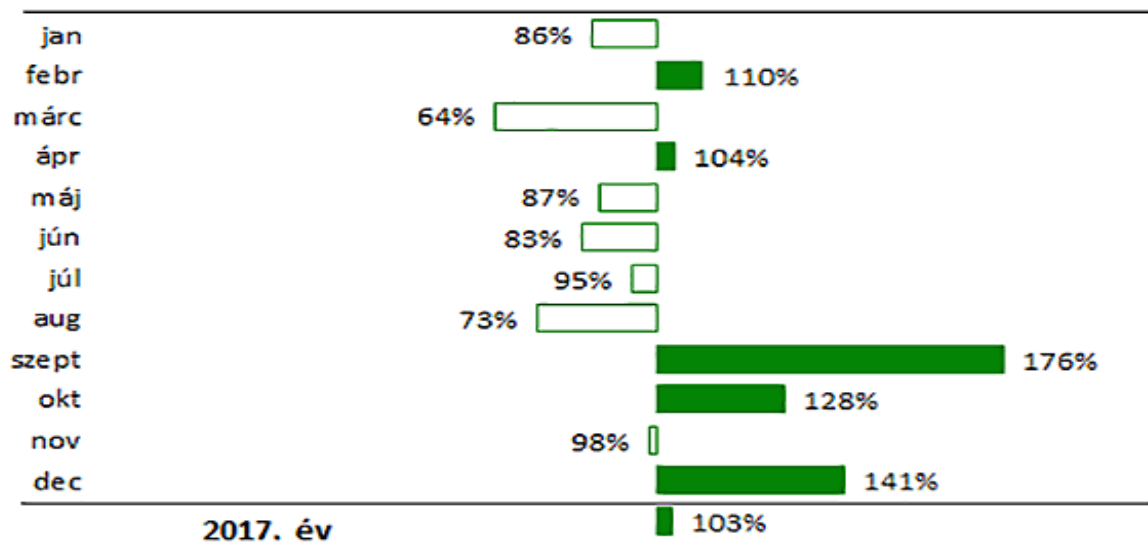
Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Az éves átlagos csapadékösszeg 615,7 mm, amely az 1981–2010-es középérték 103 százaléka. A 2017-es évben több hónap is csapadékosabb volt. Szeptemberben az átlagos mennyiségtől 76 százalékkal, októberben 28 százalékkal, míg decemberben 41 százalékkal több csapadék hullott. A nyári időszakban gyakori záporok, zivatarok rövid idő alatt hoztak jelentős vízmennyiséget, amelyek helyi árvizeket, míg a jégesők komoly károkat okoztak. A legmagasabb csapadékösszeg 1097,4 mm

(Mátraszentimrén), a legalacsonyabb csapadék mennyiség 352,3 mm (Kübekháza) volt 2017-ben (3. és 4. ábra).

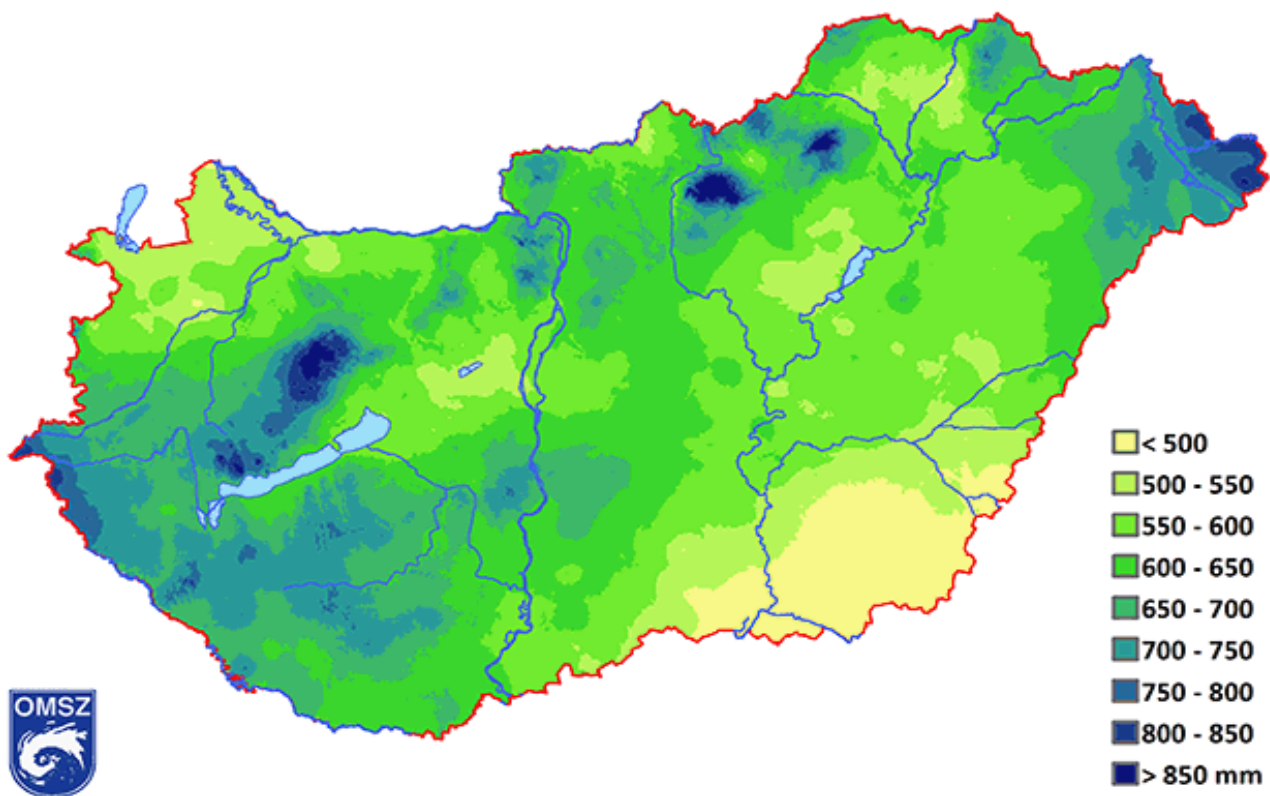
A sokévi átlaghoz közeli csapadékmennyiséget jegyeztek áprilisban (104 százalék), júliusban (95 százalék) és novemberben (98 százalék). Az átlagosnál jelentősen szárazabbnak bizonyult a március (64 százalék) és az augusztus (73 százalék).

3. ábra: Havi csapadékösszegek 2017-ben az 1981–2010-es normál százalékában (homogenizált, interpolált adatok alapján)

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

4. ábra: A 2017. évi csapadékösszeg mm-ben (homogenizált, interpolált adatok alapján)

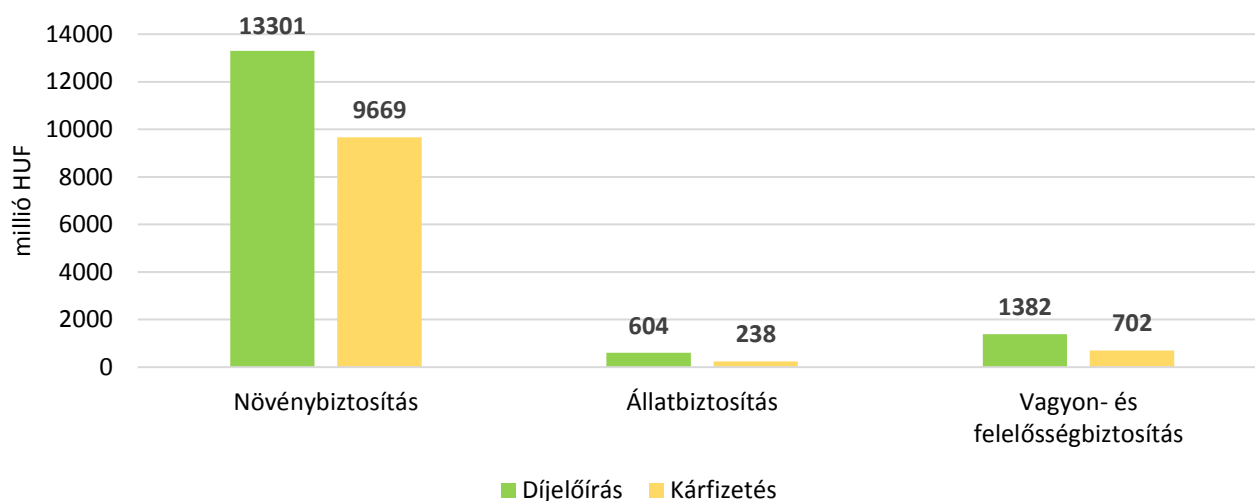
Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

A mezőgazdasági biztosítások kárnemenkénti alakulása 2017-ben

A mezőgazdasági díjbevételek összesen 15 295 millió forintot, míg a kárfizetések 10 697,5 millió forintot tettek ki 2017-ben (5. ábra). A növénybiztosításoknál a díjfizetés 13 301 millió forint (+17,3 százalék 2016-hoz képest), a kárfizetés 9669 millió forint (+37,4 százalék 2016-hoz képest) volt. Az állatbiztosítási ágazat 2017 évi díjbevétele 603,8 millió forintot, a kárfizetése 237,8 millió forintot (csökkentek az előző évhez képest) ért el, a vagyon-

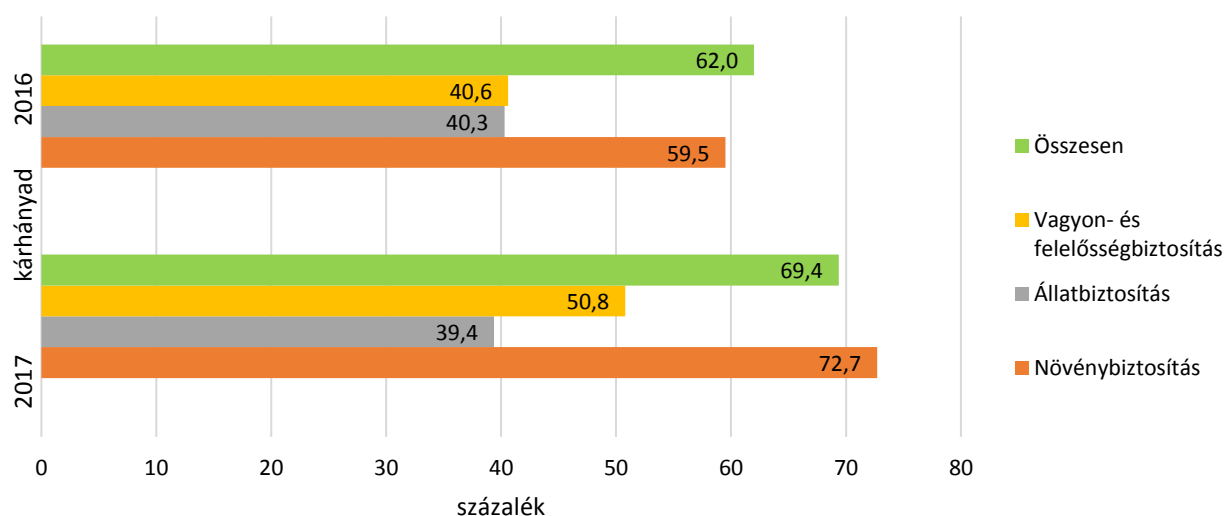
és felelősségbiztosítások díjelőírása 1382,1 millió forint, a kárfizetése 701,9 millió forint volt. A mezőgazdasági biztosítások átlagos kárhányada 2017-ben 69,4 százalék volt, a növénybiztosításoké 72,7 százalékot, az állatbiztosításé 39,0, illetve a vagyon- és felelősségbiztosítás kárhányada 50,8 százalékot tett ki (6. ábra).

5. ábra: A mezőgazdasági díjelőírások és kárfizetések alakulása Magyarországon 2017-ben

Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

6. ábra: A kárhányadok alakulása a főbb biztosítási csoportoknál Magyarországon

Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

A hatályos jogszabályok szerint a hazai díjtámogatott biztosítási piacon az „A” típusú növénybiztosítás az összes díjtámogatott és a hozzá kapcsolódó kiegészítő biztosítások díjelőírásának 45,5 százalékát, kárfizetésének 21,2 százalékát tette ki 2017-ben. A díjtámogatott növénybiztosításból (a kiegészítő biztosítások elhagyásával) a legnagyobb részesedést az „A” típusú érte el: a díjbevételek 47,4 százalékát, míg a kárkifizetések 45,1 százalékát adta. A kárhányadok 2017-ben az előző évhez viszonyítva a díjtámogatott növénybiztosításoknál a „B” típus esetén emelkedtek, a többinél csökkentek. A díjtámogatott növénybiztosítás átlagos kárhányada

36,0 százalékot tett ki 2017-ben. A kiegészítő biztosításkötések figyelembevételével – amelyeket a díjtámogatott biztosításokra kötöttek – 2017-ben a kárhányad 73,3 százalékra emelkedett (1. táblázat), 2016-hoz képest 19,6 százalékpontos növekedés következett be a kárhányadok esetén. A szerződések száma 2017-ben minden típusnál erős növekedést mutat, tehát egyre több gazda élt a lehetőséggel és vette igénybe ezt a biztosítási formát. Közel kétszeresére nőtt a kiegészítő szerződések száma, több mint 50 százalékkal emelkedett az „A” típusú szerződésszám 2017-ben.

1. táblázat: A hazai díjtámogatott biztosítási piac alakulása Magyarországon 2016-ban és 2017-ben

Kockázati csoportok 2016	Szerződésszám (db)	Díjelőírás (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Díjtámogatott „A”	2 754	3 026,0	1 049,4	34,7
Díjtámogatott „B”	8 210	3 494,8	1 077,9	30,8
Díjtámogatott „C”	4 968	1 341,7	616,0	45,9
Díjtámogatott összesen	15 932	7 862,6	2 743,3	34,9
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	6 919	402,2	2 322,0	577,3
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	22 851	8 264,8	5 065,3	61,3
Kockázati csoportok 2017	Szerződésszám (db)	Díjelőírás (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Díjtámogatott „A”	4 399	4 754,5	1 627,7	34,2
Díjtámogatott „B”	9 778	3 601,7	1 330,1	36,9
Díjtámogatott „C”	6 776	1 667,8	651,7	39,1
Díjtámogatott összesen	20 953	10 024,0	3 609,5	36,0
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	13 575	432,3	4 059,9	939,2
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	34 528	10 456,3	7 669,4	73,3
Kockázati csoportok 2017/2016	Szerződésszám változása (%)	Díjelőírás változása (%)	Kárfizetés változása (%)	Kárhányad változása (százalékpont)
Díjtámogatott „A”	159,7	157,1	155,1	98,7
Díjtámogatott „B”	119,1	103,1	123,4	119,7
Díjtámogatott „C”	136,4	124,3	105,8	85,1
Díjtámogatott összesen	131,5	127,5	131,6	103,2
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	196,2	107,5	174,8	162,7
Díjtámogatott és kiegészítő összesen	151,1	126,5	151,4	119,6

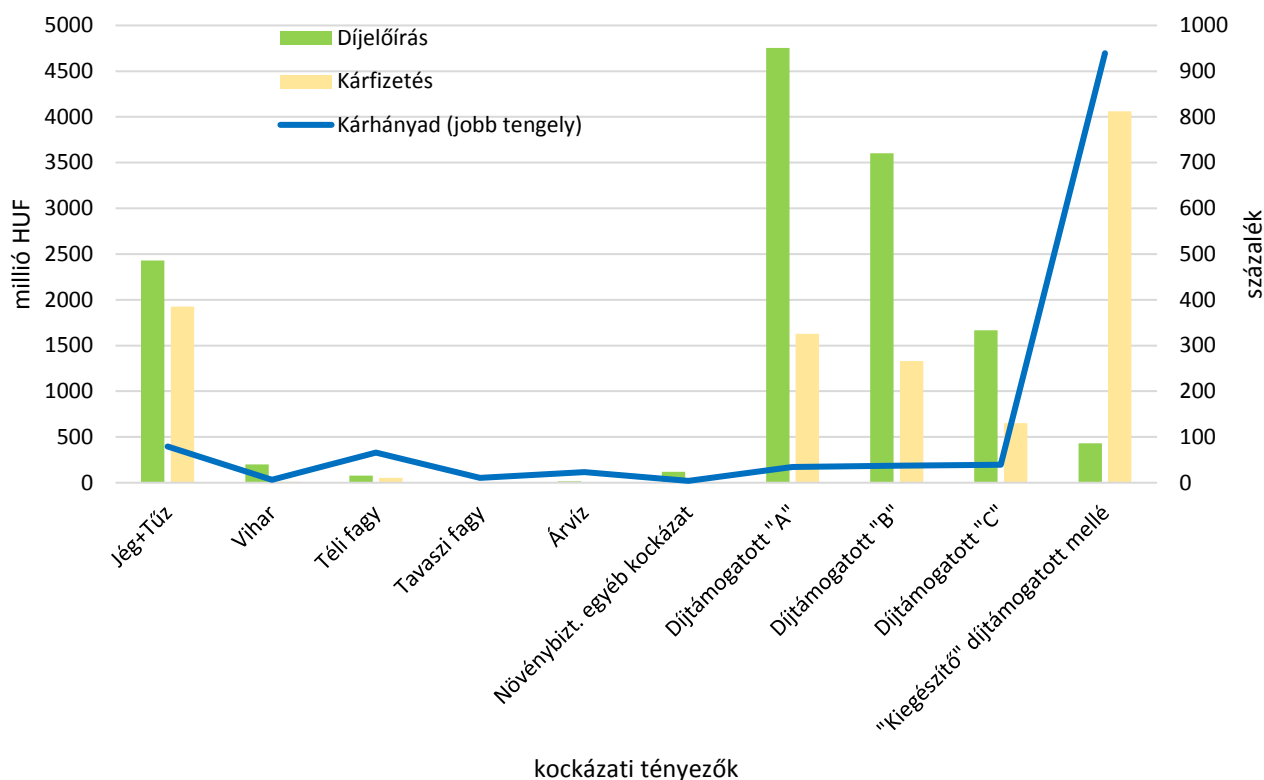
Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

A nem díjtámogatott növénybiztosítások esetén a jég-, tűz- és viharkárra kötöttek legtöbbször biztosítást. A jég és tűz kockázati tényező esetén 79,3 százalékos, a vihar esetén 6,3 százalékos kárhányad keletkezett 2017-ben. A szerződésszám megnégyszereződött 2017-ben a

téli fagyokra kötött biztosítások esetén. Az összes növénybiztosítást vizsgálva, legnagyobb mértékű, 939,2 százalékos kárhányad a kiegészítő biztosításoknál jött létre. A növénybiztosítások esetén az átlagos kárhányad 72,7 százalék volt 2017-ben (7. ábra).

7. ábra: A növénybiztosítások díjelőírásának és kárfizetésének alakulása kockázati tényezők szerint 2017-ben

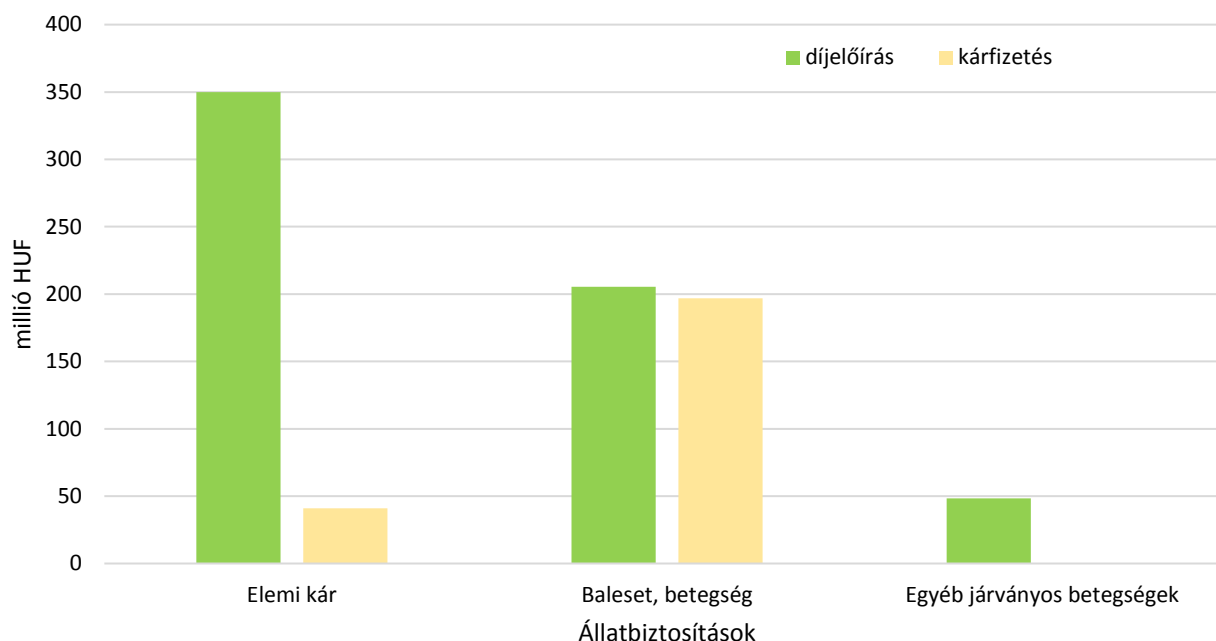

Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

Az állatbiztosítások esetén az elemi károkra kötöttek leginkább biztosítást a gazdálkodók, így 350 millió forint folyt be, amelyből 41 millió forint került vissza a

termelőkhez kárfizetesként. A betegség- és balesetbiztosítások kárhányada 95,8 százalékot tett ki, az egyéb járványos megbetegedésekre pedig nem történt kárkifizetés 2017-ben (8. ábra).

8. ábra: A magyarországi állatbiztosítások díjelőírásainak és kárfizetéseinek alakulása 2017-ben

Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

A vagyon- és felelősségbiztosításoknál 2017-ben a mezőgazdasági vagyonbiztosítások domináltak. A befolyt díjelőírás 1382,1 millió forint volt, melyből

701,9 millió forint kártérítési összeget fizettek ki a biztosítók a termelők részére, ezáltal a kárhányad itt is kedvezően alakult, 50,8 százalék volt.

Összegzés

Súlyos károk jellemezték 2017-et 2016-hoz képest. A legjelentősebb károkat az aszály, az esőzések, a tavaszi fagyok, a vihar- és a jégkárok okozták a gazdálkodóknak. A jövőben több kedvező program indul hazánkban, amely segítheti a gazdálkodókat. Egyrészt Magyarországon 2017–2018-ban kiépülő aszálymoni-

toring-rendszer, amelynél nyílt internetes felületen ingyenesen elérhetőek lesznek az aszályindexek a mérőállomások közti területekre, így kiszámolhatóvá válik a csapadékhiány is. Másrészt 2018 májusában indul az országos jégkarmérséklő rendszer, mely hálózat által érdeemben csökkenhet a mezőgazdaságot érintő jégkár.

Táblázatok

2. táblázat: A mezőgazdasági biztosítások kockázati tényezők szerinti bontásban, 2017

Kockázati csoportok	Szerződésszám (db)	Díjelőírás (millió HUF)	Biztosított terület (ha)	Biztosítási összeg (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Növénybiztosítás						
Nem díjtámogatott növénybiztosítások						
Jég és tűz	8 767	2 430,51	779 580,02	211 856,02	1 927,13	79,3
Vihar	1 513	201,33	69 013,11	17 732,33	12,75	6,3
Téli fagy	275	78,20	30 666,74	7 553,02	51,40	65,7
Tavaszi fagy	...	...	...	...	...	...
Árvíz	...	...	...	...	...	...
Belvíz	–	–	–	–	–	–
Állati kártevők	–	–	–	–	–	–
Növénybiztosítás egyéb kockázat	768	118,78	33 431,57	15 562,96	4,80	4,0
Díjtámogatott növénybiztosítások						
Díjtámogatott „A”	4 399	4 754,50	318 144,20	119 262,51	1 627,74	34,2
Díjtámogatott „B”	9 778	3 601,69	645 584,54	255 027,42	1 330,10	36,9
Díjtámogatott „C”	6 776	1 667,80	223 320,59	77 699,64	651,68	39,1
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	13 575	432,26	1 178 141,12	340 610,96	4 059,93	939,2
Növénybiztosítások	–	13 301,29	–	–	9 669,13	72,7
Állatbiztosítás						
Elemi kár	1 365	349,98	–	186 409,48	41,00	11,7
Betegség, baleset	91	...	–	10 310,12	...	95,8
Száj- és körömfájás	–	–	–	–	–	–
Egyéb járványos betegségek	...	...	–	...	...	...
Állatbiztosítások	–	603,77	–	–	237,80	39,4
Erdőbiztosítás						
Tűz	...	...	...	...	–	...
Fagy	–	–	–	–	–	–
Erdőbiztosítás egyéb kockázat	...	...	–	...	...	...
Erdőbiztosítások	–	7,78	–	–	0,50	6,4
Vagyon- és felelősségbiztosítások						
Mezőgazdasági vagyon	4 144	...	–	1 958 951,71	...	51,8
Mezőgazdasági felelősség	...	...	–	–	...	...
Vagyon- és felelősségbiztosítások	–	1 382,05	–	–	701,90	50,8

... adatvédelmi ok miatt nem megjeleníthető, - nincs adat

Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

3. táblázat: A biztosítók által lebonyolított mezőgazdasági biztosítások kockázati tényezők szerinti bontásban, 2017

Kockázati csoportok	Szerződésszám (db)	Díjelőírás (millió HUF)	Biztosított terület (ha)	Biztosítási összeg (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Növénybiztosítás						
Nem díjtámogatott növénybiztosítások						
Jég és tűz	8 619	2 373,76	759 494,40	206 637,58	1 860,11	78,4
Vihar	1 505	201,15	68 992,11	17 700,93	12,75	6,3
Téli fagy	27	78,20	30 666,74	7 553,02	51,40	65,7
Tavaszi fagy	...	...	...	...	...	...
Árvíz	...	...	...	...	...	...
Belvíz	–	–	–	–	–	–
Állati kártevők	–	–	–	–	–	–
Növénybiztosítás egyéb kockázat	768	118,78	33 431,57	15 562,96	4,80	4,0
Díjtámogatott növénybiztosítások						
Díjtámogatott „A”	4 067	4 641,69	306 614,96	88 890,51	1 613,74	34,8
Díjtámogatott „B”	9 201	3 445,06	588 198,74	234 343,95	965,30	28,0
Díjtámogatott „C”	6 446	1 601,80	209 204,59	72 912,64	561,28	35,0
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	12 471	392,55	1 077 422,08	306 827,23	3 933,43	1 002,0
Növénybiztosítások	–	12 869,20	–	–	9 006,41	70,0
Állatbiztosítás						
Elemi kár	1 365	349,98	–	186 409,48	41,00	11,7
Betegség, baleset	87	...	–	10 184,12	...	96,7
Száj- és körömfájás	–	–	–	–	–	–
Egyéb járványos betegségek	...	...	–	...	...	...
Állatbiztosítások	–	596,77	–	–	232,80	39,0
Erdőbiztosítás						
Tűz, víz, hónyomás	...	...	...	...	...	...
Fagy	–	–	–	–	–	–
Erdőbiztosítás egyéb kockázat	...	...	–	...	...	...
Erdőbiztosítások	–	7,78	–	–	0,50	6,4
Vagyon- és felelősségbiztosítások						
Mezőgazdasági vagyon	4 144,00	...	–	1 958 951,71	...	51,8
Mezőgazdasági felelősség	...	...	–	–	...	...
Vagyon- és felelősségbiztosítások	–	1 382,05	–	–	701,90	50,8

... adatvédelmi ok miatt nem megjeleníthető, - nincs adat
 Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

4. táblázat: A biztosítóegyesületek által lebonyolított mezőgazdasági biztosítások kockázati tényezők szerinti bontásban, 2017

Kockázati csoportok	Szerződésszám (db)	Díjelőírás (millió HUF)	Biztosított terület (ha)	Biztosítási összeg (millió HUF)	Kárfizetés (millió HUF)	Kárhányad (%)
Növénybiztosítás						
Nem díjtámogatott növénybiztosítások						
Jég és tűz	148	56,75	20 085,62	5 218,44	67,02	118,1
Vihar	...	...	...	...	...	...
Téli fagy	-	-	-	-	-	-
Tavaszi fagy	-	-	-	-	-	-
Árvíz	-	-	-	-	-	-
Belvíz	-	-	-	-	-	-
Állati kártevők	-	-	-	-	-	-
Növénybiztosítás egyéb kockázat	-	-	-	-	-	-
Díjtámogatott növénybiztosítások						
Díjtámogatott „A”	332	112,81	11 529,24	30 372,00	14,00	12,4
Díjtámogatott „B”	577	156,63	57 385,80	20 683,47	364,80	232,9
Díjtámogatott „C”	330	...	14 116,00	4 787,00	...	137,0
„Kiegészítő” díjtámogatott mellé	1 104	39,71	100 719,00	33 783,73	126,50	318,6
Növénybiztosítások	-	432,19	-	-	662,72	153,4
Állatbiztosítás						
Elemi kár	-	-	-	-	-	-
Betegség, baleset	...	...	-	...	...	...
Száj- és körömfájás	-	-	-	-	-	-
Egyéb járványos betegségek	-	-	-	-	-	-
Állatbiztosítások	-	...	-	...	...	...
Vagyon- és felelősségbiztosítások	-	-	-	-	-	-

... adatvédelmi ok miatt nem megjeleníthető, - nincs adat

Forrás: Agrárstatisztikai Információs Osztály

